

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/48/2020
Identifikačné číslo spisu: 2116212786
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2116212786.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: JUDr. Erik Bilský, so sídlom Pekárska 11, Trnava 917 01, IČO: 40 046 966, správca konkurznej podstaty úpadcu RAC spol. s r. o., so sídlom P. Pázmaňa 49/3, Šaľa 927 01, IČO: 36 600 245 proti žalovaným: v 1. rade Ing. Y. E., nar. XX. XX. XXXX, W., U., v 2. rade Mgr. Y. E., nar. XX. XX. XXXX, JK., U., obom zastúpeným JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava 831 04, IČO: 36 264 750, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 25Cbi/9/2016, o dovolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. októbra 2018, č. k. 21CoKR/6/2017-139, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 10. mája 2017, č. k. 25Cbi/9/2016-115 žalobu zamietol. Úpadcovi RAC spol. s r. o., IČO: 36 600 245 uložil povinnosť nahradiť žalovaným náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že kúpna zmluva uzavretá dňa 25. januára 2012 medzi úpadcom RAC spol. s r. o. ako predávajúcim a žalovaným v 1. rade a žalovanou v 2. rade ako kupujúcimi, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k bytu č. 31 a bytu č. 32, na 4. poschodí, vo vchode č. 16/A, bytového domu súpisné číslo 134, postavenom na parcele „C“ KN, parc. č. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX mX, zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, nachádzajúceho sa v katastrálnom území Q., obec Q., okres Q., je neúčinná voči veriteľom prihláseným do konkurzného konania úpadcu. Zároveň žiadal uložiť žalovaným povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne do konkurznej podstaty úpadcu peňažnú náhradu vo výške 98.000,- Eur. Poukázal na to, že úprava odporovateľnosti obsiahnutá v zákone o konkurze a reštrukturalizácii je úpravou špeciálnou popri právnej úprave odporovateľnosti v Občianskom zákonníku, pričom všeobecnými predpokladmi odporovateľnosti sú: právny úkon, účinnosť právneho úkonu dlžníka,

ukrátenie uspokojenia pohľadávky veriteľa, ktorý si prihlásil pohľadávku. Odporovateľnosť predpokladá, že právnym úkonom dlžníka sa skrúti uspokojenia pohľadávky veriteľa, teda že v dôsledku konkrétneho právneho úkonu dlžníka nebude pohľadávka veriteľa pre nedostatok majetku uspokojená vôbec alebo len čiastočne. Aj keď právnym úkonom dlžníka dôjde k zmenšeniu jeho majetku, nebolo možné domáhať sa úspešne odporovateľnosti, ak majetok dlžníka, ktorý mu zostal, nepochybne postačoval na uspokojenie pohľadávky, pretože týmto úkonom nedošlo ku kráteniu uspokojenia pohľadávky veriteľa.

3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca tvrdil, že v čase pred uzavretím kúpnej zmluvy dňa 25. januára 2012 úpadca evidoval záväzky v celkovej výške 414.178,- Eur a majetok v sume 343.660,- Eur, pričom do konkurzného konania bol zapísaný majetok v celkovej súpisovej hodnote 44.586,37 Eur. Uvedené tvrdenia žalobcu súd prvej inštancie považoval pri právnom posúdení ukrátenia za irelevantné, nakoľko bez predložených dôkazov nepreukazovali, že napadnutým právnym úkonom došlo k ukráteniu uspokojenia veriteľov. Okresný súd zdôraznil, že žalobca musel preukázať, že hodnota majetku, ktorý zostal úpadcovi po účinnosti odporovaného právneho úkonu je nižšia ako hodnota zistených pohľadávok prihlásených do konkurzného konania existujúcich v čase účinnosti vykonaného právneho úkonu, teda správca nepreukázal, že sa znížila miera uspokojenia veriteľov pohľadávok existujúcich v čase účinnosti vykonaného právneho úkonu, a zároveň prihlásených do konkurzného konania. Nebol rozhodujúci stav, hodnota všetkých zistených pohľadávok prihlásených do konkurzného konania, ale iba tých, ktoré existovali v momente vykonania napadnutého právneho úkonu. Súčasne bola rozhodujúca iba taká hodnota všetkého majetku zapísaného do súpisu, ktorý existoval a zostal úpadcovi bezprostredne po vykonaní napadnutého právneho úkonu. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca preukázal existenciu iba jedného veriteľa, ktorý spĺňal uvedené kritériá, a to spoločnosť BTS NITRA, s. r. o., ktorá mala v čase účinnosti napadnutého právneho úkonu pohľadávku voči úpadcovi vo výške 288,- Eur, ktorú si prihlásila v konkurznom konaní. Okrem tohto veriteľa však žalobca neoznačil žiadneho ďalšieho. Súčasne však uviedol, že po účinnosti napadnutého právneho úkonu mal úpadca majetok vo výške 343.660,- Eur. V konaní mal žalobca preukázať, že majetok dlžníka, ktorý mu po vykonaní napadnutého právneho úkonu zostal, nepostačoval na uspokojenie prihlásených pohľadávok a právnym úkonom došlo k ukráteniu ich uspokojenia. Okresný súd však ustálil, že žalobca si túto dôkaznú povinnosť nespĺnil. V konaní nebolo žiadnym spôsobom žalobcom preukázané, že hodnota zostávajúceho majetku úpadcu po účinnosti odporovaného právneho úkonu bola nižšia ako súčet prihlásených a zistených pohľadávok v konkurznom konaní existujúcich ku dňu účinnosti právneho úkonu. Vzhľadom k uvedenému tak nebola splnená obligatórna podmienka ustanovenia § 57 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii č. 7/2005 Z. z., ukrátenie prihlásených veriteľov. Preto v danom prípade nebolo ani rozhodujúce, že právny úkon bol urobený v prospech osoby spriaznenej s dlžníkom a zákon predpokladá, že bol urobený s úmyslom dlžníka ukrátiť svojich veriteľov a tento úmysel bol alebo musel byť druhej strane známy. Bez splnenia jednej z podmienok odporovateľnosti právneho úkonu a to ukrátenie vymáhateľnej pohľadávky, nemožno úspešne odporovať právnemu úkonu, aj keď sú ďalšie podmienky stanovené zákonom splnené.

4. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 29. októbra 2018, sp. zn. 21CKR/6/2017 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že určil, že kúpna zmluva uzavretá 25. januára 2012 medzi úpadcom ako predávajúcim žalovanými 1. a 2. ako kupujúcimi, predmetom ktorej bol predaj bytu č. 31 a bytu č. 32, vo vchode č. 16/A, bytového domu súpisné číslo 134, v katastrálnom území Q., ako aj prislúchajúceho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach a podielu na pozemku, je neúčinná voči veriteľom úpadcu, žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne do všeobecnej podstaty úpadcu 98.000,- Eur. Súčasne priznal úpadcovi voči žalovaným 1. a 2. nárok na náhradu 100% trov konania. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez nariadenia pojednávania, nakoľko nebolo potrebné doplniť ani opakovať dokazovanie, nevyžadoval to verejný záujem. Uviedol, že súd prvej inštancie založil svoj zamietajúci rozsudok na právnej úvahe, že predpokladom odporovateľnosti podľa § 57 ods. 4 v spojení s § 60 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii bolo to, aby celková hodnota majetku úpadcu po vykonaní odporovaného právneho úkonu bola nižšia ako súčet pohľadávok existujúcich v čase tohto úkonu a zároveň prihlásených do konkurzu. Podľa odvolacieho súdu tento názor nebol v súlade s existujúcou judikatúrou a nebol správny.

5. Odvolací súd poukázal na judikát R 33/2016, v ktorom bol vyslovený názor, že „pre úspešnosť

odporovacej žaloby musí správca preukázať, že odporovaným úkonom došlo k ukráteniu pohľadávok veriteľov, ktorí majú voči dlžníkovi pohľadávky v čase účinnosti napadnutého právneho úkonu. Predpokladom odporovateľnosti je zníženie uspokojenia pohľadávok veriteľov dlžníka, čo predpokladá také zmenšenie hodnoty majetku, že po účinnosti odporovaného právneho úkonu sa zníži uspokojenie pohľadávok veriteľov. K tomu dochádza vtedy, keď dlžník nemal ani pred vykonaním odporovaného právneho úkonu dostatok majetku na úplné uspokojenie pohľadávok veriteľov, ako i vtedy, keď dôjde odporovaným právnym úkonom k zníženiu hodnoty majetku dlžníka tak, že zostávajúci majetok dlžníka nepostačí na uspokojenie pohľadávok veriteľov. Z uvedeného judikátu vyslovene vyplýva to, že správca má v žalobe uviesť hodnotu majetku dlžníka pred účinnosťou spornej zmluvy a sumu pohľadávok veriteľov, ktoré by sa mohli z tohto majetku dlžníka uspokojovať. Súd prvej inštancie však odmietol skúmať celkovú výšku záväzkov dlžníka ku dňu účinnosti odporovaného právneho úkonu a posudzovať mieru zníženia možnosti uspokojenia všetkých týchto záväzkov dlžníka. Odvolací súd poukázal na to, že pri posudzovaní ukrátenia veriteľov je vždy potrebné skúmať pomer celkového majetku dlžníka pred a po účinnosti napadnutého úkonu a výšku jeho záväzkov pred a po účinnosti tohto úkonu. Ak dlžník už pred vykonaním tohto úkonu nemá dostatok majetku na uspokojenie všetkých svojich veriteľov, predstavuje úkon, ktorým sa uspokojenie veriteľov ešte zmenší, ďalšie ukrátenie.“ Bolo nelogické sa zaoberať tým, či celkový majetok dlžníka postačuje na uspokojenie jednej konkrétnej pohľadávky veriteľa dlžníka.

6. Odvolací súd poukázal na zistený skutkový stav, z ktorého vyplývalo, že úpadca v účtovnej závierke k 31. decembru 2011 vykazoval záväzky vo výške 414.178,- Eur a majetok v hodnote 343.660,- Eur. Neprekázalo, že uvedené údaje boli k 31. decembru 2011, nakoľko žalovaní nedokázali za obdobie od 25. januára 2012 resp. od 1. februára 2012 také zásadné zmeny v majetkovej sfére úpadcu, že by hodnota majetku bola zrazu vyššia než suma záväzkov. Vzhľadom k tomu odvolací súd vychádzal z toho, že tak výška záväzkov, ako aj hodnota majetku bola približne v rovnakej výške. Z uvedeného bolo zrejmé, že už v čase uskutočnenia právneho úkonu postačoval majetok úpadcu len na krytie približne 83% záväzkov. Napadnutou kúpnu zmluvou sa úpadca zbavil ďalšieho majetku v hodnote približne 108.000,- Eur za cenu 10.000,- Eur. Celkovo tak došlo k zníženiu majetku o 98.000,- Eur, čo pri nezmenenej výške záväzkov znamenalo, že miera uspokojenia veriteľov klesla na 59,3 %. Bolo zrejmé, že v priamej príčinnej súvislosti s touto kúpnu zmluvou došlo k poklesu miery uspokojenia veriteľov úpadcu. Zo zisteného skutkového stavu vyplývalo, že v danom čase bola veriteľom úpadcu spoločnosť BTS NITRA, s. r. o. so splatnou pohľadávkou 288,- Eur, pričom sporným úkonom došlo k zníženiu miery uspokojenia tejto pohľadávky, vzhľadom k čomu bola splnená podmienka tzv. konkrétneho ukrátenia podľa § 57 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Uvedené súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil.

7. Odvolací súd poukázal aj na splnenie ďalšej podmienky odporovateľnosti právneho úkonu, a to úmysel úpadcu ukrátiť svojich veriteľov a vedomosť druhej strany o tomto úmysle. V predmetnej veci je úpadcom spoločnosť s ručením obmedzeným, teda právnická osoba. Podľa § 9 ods. 1 písm. a) zákona o konkurze a reštrukturalizácii je spriaznenou osobu právnickej osoby jej štatutárny orgán a podľa písm. d) tohto odseku aj blízka osoba tohto štatutárneho orgánu. Zo zisteného skutkového stavu vyplývalo, že žalovaný v 1. rade bol štatutárnym orgánom úpadcu a súčasne manželom žalovanej v 2. rade, teda bola blízkou osobou štatutárneho orgánu úpadcu. Žalovaní tak boli spriaznenými osobami, takže úmysel úpadcu ukrátiť veriteľa pri uzavretí spornej zmluvy ako i vedomosť oboch žalovaných sa predpokladala. Opak tejto skutočnosti v konaní nevyšiel najavo. Keďže bolo konkurzné konanie voči úpadcovi začaté s účinkami ku dňu 24. júla 2015 a odporovaná zmluva bola uzavretá dňa 25. januára 2012, bola splnená aj podmienka, že odporovaný právny úkon musel byť urobený počas piatich rokov pred začatím konkurzného konania. Taktiež nebolo sporné, že konkurz bol vyhlásený s účinkami k 6. augustu 2015 a odporovacia žaloba bola podaná 31. mája 2016, teda v jednoročnej prepadnej lehote. Pretože odporovaná kúpna zmluva bola urobená so žalovanými ako kupujúcimi, sú pasívne legitimovaní v konaní o odporovacej žalobe. V dôsledku naplnenia všetkých zákonných predpokladov pre uplatnenie odporovacieho práva žalobcu bol právny úkon v konkurze neúčinný voči veriteľom. Podľa § 63 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii tak boli žalovaní povinní spoločne a nerozdielne poskytnúť do dotknutej podstaty sumu 98.000,- Eur, ktorá je rozdielom trhovej hodnoty bytov (108.000,- Eur) a

zaplatenej sumy (10.000,- Eur).

8. Rozsudok odvolacieho súdu napadli včas dovolaním žalovaní v 1. a 2. rade (ďalej aj ako „dovolatelia“) a to z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“), že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, v spojení s § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., keď rozhodnutie vo veci záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

9. Dovolatelia uviedli, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, súd môže pri rozhodovaní o neúčinnosti právneho úkonu vychádzať len z tých pohľadávok veriteľov, ktorým nezaniklo postavenie účastníka konania. Dovolatelia namietali, že odvolací súd sa odklonil v tejto otázke od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Namietali, že právnomu úkonu - kúpnej zmluve nebolo možné odporovať z dôvodu, že žalobca nepreukázal, že týmto úkonom bola ukrátená pohľadávka veriteľa, ktorý si v konkurznom konaní prihlásil pohľadávku. Žalovaná v 2. rade a spoločnosť BTS NITRA, s. r. o. uzavreli dňa 16. septembra 2016 dohodu o pristúpení k záväzku podľa § 533 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej pristúpila žalovaná v 2. rade k záväzku dlžníka RAC spol. s r. o. zaplatiť spoločnosti BTS NITRA, s. r. o. sumu 1.872,- Eur s úrokmi z omeškania 532,07 Eur a nákladmi z uplatnenia pohľadávky 326,- Eur. Uvedená pohľadávka splnením z strany žalovanej v 2. rade zanikla. V konaní bol žalobca povinný preukázať, že právnym úkonom, ktorému odporoval, bola ukrátená pohľadávka veriteľa prihlásená do konkurzného konania, ktorú mal voči dlžníkovi v čase vykonania úkonu. Súd však pri rozhodovaní o neúčinnosti právneho úkonu môže vychádzať len z tých pohľadávok veriteľov, ktorým nezaniklo postavenie účastníka konania. Žalobca však neunesol dôkazné bremeno a bremeno tvrdenia, že spornou kúpnu zmluvou došlo k ukráteniu pohľadávky veriteľa prihlásenej do konkurzného konania. Podľa dovolateľov tak odvolací súd nerozhodol v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, v opačnom prípade by tak nemohol na predmetnú pohľadávku pri svojom rozhodovaní prihliadať a mať za to, že kúpnu zmluvou došlo k ukráteniu uspokojenia pohľadávky spoločnosti BTS NITRA, s. r. o.

10. Dovolatelia súčasne namietali, že súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolatelia v priebehu konania namietali, že žalovaná v 2. rade a spoločnosť BTS NITRA, s. r. o. uzavreli dňa 16. septembra 2016 dohodu o pristúpení k záväzku podľa § 533 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej pristúpila žalovaná v 2. rade k záväzku dlžníka RAC spol. s r. o. zaplatiť spoločnosti BTS NITRA, s. r. o. sumu 1.872,- Eur s úrokmi z omeškania 532,07 Eur a nákladmi z uplatnenia pohľadávky 326,- Eur. Uvedená pohľadávka splnením z strany žalovanej v 2. rade zanikla. Tvrdili, že túto skutočnosť žalobca v konaní nenamietal. Opätovne dovolatelia namietali, že pohľadávka spoločnosti BTS NITRA, s. r. o. prihlásená do konkurzného konania zanikla. Keďže žalobca netvrdil existenciu inej pohľadávky veriteľa prihlásenej do konkurzného konania, ktorá existovala v čase vykonania právneho úkonu, neunesol dôkazné bremeno, že v danom prípade došlo k ukráteniu veriteľa. K predmetnej námietke dovolateľov sa odvolací súd v napadnutom rozsudku nevyjadril, hoci išlo o otázku podstatnú pre rozhodnutie vo veci, nakoľko práve aplikácia ustanovenia § 27 ods. 1 písm. h) zákona o konkurze a reštrukturalizácii a posúdenie, či pohľadávka spoločnosti BTS NITRA, s. r. o. zanikla, resp. či je možné na ňu prihliadať, ako na žalobcom jedinú tvrdenú pohľadávku existujúcu v čase vykonania právneho úkonu, ktorému sa odporuje, a ktorá bola prihlásená, je pre rozhodnutie vo veci nevyhnutná. S uvedenými námietkami dovolateľov sa odvolací súd nevysporiadal a preto považovali odôvodnenie súdneho rozhodnutia za nedostatočné. V prípade, ak by pohľadávka spoločnosti BTS NITRA, s. r. o. prihlásená do konkurzu zanikla, išlo by o podstatnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej, pričom odvolací súd sa s touto námietkou žalovaných žiadnym spôsobom nevysporiadal. Záverom žalovaní navrhli odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia s poukazom na ustanovenie § 444 ods. 1 C. s. p. majú za to, že výsledky konania a podané dovolanie dávajú predpoklad úspešnosti dovolania čo do svojho obsahu. Súčasne vo vzťahu k žalovaným existuje hrozba vzniku ťažko napravitelnej ujmy v prípade výkonu dovolaním napadnutého rozhodnutia a následného uspokojenia veriteľov v konkurznom konaní, čo mohlo mať zásadné následky pre schopnosť žalovaných

uspokojovať svoje potreby. Samotný odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku na čas do rozhodnutia dovolacieho súdu nespôsobí na strane žalobcu vznik závažnej ujmy.

11. K podanému dovolaniu za vyjadril žalobca podaním zo dňa 15. februára 2019, v ktorom uviedol, že sa pridrižiava svojich tvrdení v žalobe a vyjadrení počas konania. Potvrdil tvrdenú skutočnosť žalovanou stranou, že prišlo k zániku postavenia účastníka konania obchodnej spoločnosti BTS NITRA, s. r. o. v zmysle § 27 ods. 1 písm. g) zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania (§ 443 C. s. p.).

13. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p..

14. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. .

15. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/1/2018, ktorý uviedol, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. je prípustná.

16. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. V posudzovanom prípade dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. . Túto vadu videli v nezákonnom postupe odvolacieho súdu, ktorý sa ich námietkami nezaoberal, resp. žalovaní v konaní namietali, že pohľadávka spoločnosti BTS NITRA s. r. o. prihlásená do konkurzného konania zanikla dňa 16. septembra 2016 splnením na základe dohody o pristúpení k záväzku a z tohto dôvodu zaniklo postavenie spoločnosti BTS NITRA s. r. o. ako účastníka v rozsahu ním prihlásenej pohľadávky. Uvedenou námietkou sa odvolací súd nezaoberal, hoci mala podstatný význam pre rozhodnutie vo veci. Okrem toho, že uvedeným postupom odvolací súd porušil právo žalovaných na spravodlivý proces, súčasne je z tohto dôvodu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu podľa dovolateľov nedostatočné.

18. Pojem „právo na spravodlivý proces“ podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. nahradil doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p.. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. sú

a) zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a

b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

19. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) C. s. p. zakladá prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý

proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa chápe nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry k § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. a judikatúry ÚS SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných práv, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci a ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

20. Argumentácia dovolateľov vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) C. s. p. smeruje k tomu, že odvolací súd sa nezaoberal ich námietkami ohľadom zániku postavenia veriteľa ako účastníka konania v rozsahu ním prihlásenej pohľadávky s poukazom na zákonné ustanovenie § 27 ods. 1 písm. h) zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Dovolací súd však z obsahu spisu zistil, že odvolací súd sa uvedenou námietkou dovolateľov nemohol zaoberať, nakoľko túto námietku dovolatelia v odvolacom konaní neuplatnili. Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca. Súd prvej inštancie doručil odvolanie na vyjadrenie žalovaným v 1. a 2. rade, avšak vyjadrenie nedoručili. Dovolací súd ďalej poukazuje na tú skutočnosť, že uvedeným dovolacím dôvodom možno napadnúť nesprávny procesný postup, ktorým došlo zo strany odvolacieho súdu k znemožneniu realizácie procesných práv, čo však z obsahu spisu vo vzťahu k dovolateľom nevyplýva. V neposlednom rade je z dovolania zrejmé, že dovolatelia spochybňujú správnosť záverov odvolacieho súdu, čím v skutočnosti namietajú nesprávnosť skutkových zistení a právneho posúdenia veci odvolacím súdom, nesprávnosť ktorá však nezakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p..

21. Pod tzv. zmätočnosťou vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. je možné podradiť aj námietku žalovaných, týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolatelia namietali, že odvolací súd sa v odôvodnení rozsudku nijakým spôsobom nevysporiadal s ich námietkami, neuviedol k nim podstatné skutkové zistenia ako ani tvrdenia sporových strán a preto odôvodnenie odvolacieho súdu považovali dovolatelia za nedostatočné. S uvedenou námietkou dovolateľov sa dovolací súd nestotožňuje. Podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je dostatočne jasné a zrozumiteľné. Zároveň sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal aj s relevantnými odvolacími dôvodmi uplatnenými žalobcom v odvolaní, ktoré boli podstatné a rozhodujúce (kľúčové) pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska proti Švajčiarsku, rozhodnutie ESLP z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B). Podľa stabilizovanej judikatúry ÚS SR odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú námietku, pripomienku či poznámku strany sporu, ktorá ju nastolila. Postačujúce je, aby reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému, resp. ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). V posudzovanom prípade odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu - podľa názoru dovolacieho súdu - nie je nedostatočné, arbitrárne, resp. nepreskúmateľné, pretože spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia.

22. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku a umožňoval dovolateľom (žalovaným v 1. a 2. rade) zúčastniť sa na úkonoch prvoinštančného a odvolacieho súdu. Skutočnosť, že dovolatelia sa nestotožňujú s právnym názorom všeobecného súdu nemôže viesť k záveru o nedostatočnom odôvodnení, arbitrárnosti alebo nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Postupom odvolacieho súdu nebolo žalovaným znemožnené, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že by to malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2

písm. b) O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. o. (odňatie možnosti konať pred súdom). Jedná sa o výnimočné prípady, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 Dohovoru v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalovaných. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko NS SR je aktuálne aj po 1.07.2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska. Podľa názoru dovolacieho súdu, postupom odvolacieho súdu nedošlo k dovolateľom tvrdenej vade zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., vada ktorá by zakladala porušenie práva žalovaných na spravodlivý súdny proces (a tým aj prípustnosť dovolania) tak, ako to má na mysli citované ustanovenie C. s. p.

23. Žalovaní v 1. a 2. rade prípustnosť dovolania vyvodzovali aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., majú za to, že odvolací súd sa odklonil pri svojom rozhodovaní od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Mal za to, že súd mohol pri rozhodovaní o neúčinnosti právneho úkonu vychádzať len z tých pohľadávok veriteľov, ktorým nezaniklo postavenie účastníka konania a to s poukazom na ustanovenie § 27 ods. 1 písm. h) zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Napriek tomu však odvolací súd v rozpore s uvedenou právnou normou prihliadol na pohľadávku veriteľa, ktorému zaniklo postavenie účastníka konania, t. j. spoločnosť BTS NITRA, s. r. o. Odvolací súd však nemohol na túto pohľadávku prihliadať a rozhodnúť, že kúpnu zmluvou došlo k ukráteniu uspokojenia pohľadávky prihláseného veriteľa.

24. V zmysle § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

25. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania „v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, teda že ide o prípad, na ktorý sa toto ustanovenie vzťahuje.“

26. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písmeno a) C. s. p., nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého sú presne určené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch a domnienkach o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Ak by postupoval inak, rozhodoval by bez relevantného podkladu. Na druhej strane, ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, najvyšší súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd. V takejto súvislosti by tým „suploval“ aktivitu dovolateľa, z vlastnej iniciatívy vyhľadať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených. V

opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.) vid' uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 6. marca 2017 sp. zn. 3Cdo/6/2017, bod 22.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.) zároveň považuje za potrebné poukázať na prijatý záver, že v dovolaní ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písmeno a) C. s. p., by mal dovolateľ:

a) jednoznačne konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd,

b) vysvetliť s označením konkrétneho stanoviska, judikatúru, alebo rozhodnutia najvyššieho súdu a doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (vid' uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 6. marca 2017 sp. zn. 3Cdo/6/2017, bod 22).

28. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písmeno f) C. s. p., je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (vid' uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 31. júla 2017 sp. zn. 3Cdo/235/2016.).

29. V uznesení zo dňa 08. 06. 2017 sp. zn. 3Cdo/52/2017 dovolací súd skonštatoval, že v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň, že pri riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písmeno a) až c) § 421 ods. 1 C. s. p.).

30. Dovolateľ je teda v dovolaní povinný jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, to jest, ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. zakladá jeho prípustnosť.

31. Ak dovolanie absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu (rovnako aj unesenie najvyššieho súdu zo dňa 29. 09. 2017, sp. zn. 1Cdo/206/2016, bod 16/).

32. V prípade dovolania, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z § 421 ods. 1 písmeno a) C. s. p., sa predpokladá, že dovolateľ presvedčí dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľ preto musí v dovolaní uviesť, ktoré konkrétne rozhodnutie dovolacieho súdu vo svojom rozhodnutí odvolací súd nerešpektoval (k tomu vid' uznesenie najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 09. 2017, sp. zn. 6Cdo/129/2017 bod 11 a z 29. 11. 2017, sp. zn. 6Cdo/185/2017 bod 10).

33. Vychádzajúc z vyššie citovanej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom pri vymedzení dovolacieho dôvodu v prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 C. s. p. uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal dovolací súd konkrétnu otázku správne riešiť a zároveň, ak má byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písmeno a) C. s. p., musí dovolateľ špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, s uvedením konkrétnych rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodnutí odkloniť. Dovolací súd môže pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu, iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené. V opačnom prípade dovolanie odmietne (§ 447 písmeno f) C. s. p.).

34. V danom prípade dovolacie námietky vznesené žalovanými v 1. a 2. rade sa mali týkať nesprávneho právneho posúdenia ustanovenia § 27 ods. 1 písm. h) zákona o konkurze a reštrukturalizácii, resp. skutočnosti, že odvolací súd na uvedené ustanovenie neprihliadol, v dôsledku čoho nesprávne posúdil odporovateľnosť právneho úkonu - kúpnej zmluvy. Dovolatelia tak tvrdili, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Hoci v dovolaní poukazovali na ustálenú rozhodovaciu prax, z jeho obsahu nevyplývali žiadne konkrétne rozhodnutia, judikáty či stanoviská, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť. Vzhľadom k tejto skutočnosti dovolací súd nemohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého sú presne určené. Súčasne dovolací súd nemohol založiť svoje rozhodnutie na predpokladoch či domnienkach o tom, ktorý judikát či rozhodnutie mal dovolateľ na myslí.

35. Záverom dovolací súd však k tvrdeniam dovolateľa o zániku postavenia veriteľa ako účastníka konania v rozsahu ním prihlásenej pohľadávky s poukazom na ustanovenie § 27 ods. 1 písm. h) zákona o konkurze a reštrukturalizácii uvádza, že pre úspešné odporovanie právneho úkonu zákon vyžaduje, aby mal veriteľ prihlásenú pohľadávku v čase účinnosti právneho úkonu, ktorému sa odporuje. Predmetná kúpna zmluva bola uzavretá dňa 25. januára 2012, pričom z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu jasne vyplývalo, že v tomto čase mal veriteľ prihlásenú pohľadávku. Skutočnosť, že po tomto úkone, t. j. dňa 16. septembra 2016, malo dôjsť podľa tvrdenia žalovaných k zániku pohľadávky veriteľa, bola pre splnenie predpokladov pre odporovanie právneho úkonu v zmysle § 57 ods. 4 v spojení s § 60 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, irelevantná.

36. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), preto konštatuje, že žalovaní v 1. a 2. rade vo svojom dovolaní neoznačili rozhodnutie vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než v konkrétnej právnej otázke zaujal v rozhodnutí dovolací súd. Z tejto príčiny žalovanými v 1. a 2. rade nebol vymedzený dôvod v tejto časti spôsobom uvedeným v § 433 C. s. p. Absencia takejto náležitosti je zákonným dôvodom pre odmietnutie dovolania.

37. S poukazom na to, že prípustnosť dovolania žalovaných nie je daná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. a ani podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., dovolací súd dovolanie žalovaných odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f) C. s. p.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá C. s. p., § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

39. Keďže dovolací súd odmietol dovolanie žalovaných v 1. a 2. rade, nerozhodoval už o návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné dovolanie.